

Izabela Katolicka - legenda królowej

Oliwier Siejka





Kim była Izabela Katolicka?

Izabela I Katolicka, Izabela I Kastylijska (ur. 22 kwietnia 1451 , zm. 26 listopada 1504) – królowa Kastylii i Leónu w latach 1474–1504, a także królowa Aragonii w latach 1479–1504 jako żona Ferdynanda II Aragońskiego (z którym ponadto współrządziła w Kastylii i Leónie). Pierworodna córka króla Kastylii Jana II Kastylijskiego i Izabeli Aviz, wnuczki króla Portugalii Jana I Wielkiego.



Małżeństwo i rządy w Kastylii i Leonie

Uroczystości weselne Izabeli i Ferdynanda trwały sześć dni. Tych dwojga łączyła prawdziwa miłość, która rosła z każdym dniem. Oboje byli bardzo szczęśliwi.

Śmierć brata Izabeli

Kiedy Izabela dowiedziała się o śmierci brata, opłakiwała go szczerze. Jednak stary doradca Carrillo przekonał ją, że nie ma chwili do stracenia, jeżeli chce wysunąć roszczenia do tronu - nie ma nawet czasu, by zawiadomić Ferdynanda, który przebywał w Saragossie. Dwa dni po śmierci króla, w czasie ceremonii na Plaza Mayor w Segowii, arcybiskup Carrillo włożył na głowę Izabeli wysadzaną klejnotami koronę królestwa Kastylii i Leónu. Nowa królowa miała na sobie rubinowy naszyjnik, ofiarowany jej przez męża.



Rządy w Hiszpanii

Pomimo osobistych tragedii królowi Ferdynandowi i królowej Izabeli udało się zaprowadzić porządek w obu swych królestwach, które od wielu lat rozdzierały wewnętrzne walki. Chociaż dopiero znacznie później pojawiła się oficjalna nazwa Hiszpanii, to Izabela i Ferdynand pierwsi zaczęli myśleć o połączonej krainie España.

Izabela I Katolicka była znana ze swej religijności. Dokonała tego, co nie powiodło się innym panującym przed nią władcom - wypędziła Maurów z Półwyspu Iberyjskiego, czym zakończyła trwającą od VIII w. rekonkwistę. Było to głównym celem monarszej pary.

Zdobycie Granady

Izabela i Ferdynand złożyli przysięgę, że dokonają tego, co nie powiodło się żadnemu z dotychczasowych monarchów. W roku 1484 podjęli rekonkwistę. Izabela planowała kampanie militarne, a Ferdynand prowadził wojska. Królowa nie wahała się zastawić klejnoty - nawet drogocenny naszyjnik z rubinem - żeby wspomóc Świętą Wojnę. Odbierali Maurom jedno po drugim każde wzgórze i dolinę, każde miasto i miasteczko, prócz tego jednego na którym zależało im najbardziej - Grenady. Wreszcie w styczniu 1492 roku odnieśli triumf. Zdobyli Grenadę, wygrali Świętą Wojnę i dokonali dzieła rekonkwisty.



Krzysztof Kolumb i Izabela Katolicka

Znana jest również z udzielenia wsparcia włoskiemu żeglarzowi Krzysztofowi Kolumbowi. Na skutek poparcia Krzysztofa Kolumba królowa Izabela otrzymała tytuł "Matki Ameryk".

1 listopada 1478 r. uzyskali od papieża Sykstusa IV zgodę na utworzenie inkwizycji hiszpańskiej, która podlegała tu nie Kościołowi, lecz państwu. Jednym z głównych zadań tej instytucji w Hiszpanii stało się "rozwiązanie problemu żydowskiego". Jej przedstawiciele szczególnie tropili maranów, zwanych też conversos (konwertyci) - Żydów nawróconych na chrześcijaństwo, których powszechnie podejrzewano o "judaizowanie".



Ferdynand i Izabela, znani jako Los Reyes Católicos (otrzymali od papieża Aleksandra IV oficjalny tytuł władców katolickich) byli zagorzałymi chrześcijanami. To właśnie zapał religijny kazał im wysłać Kolumba na nieznaną ląd w nadziei, że uda się nawrócić dusze pogan na chrześcijaństwo (choć nie można przemilczeć nadziei, jakie wiązali oni z korzyściami ekonomicznymi płynącymi z potencjalnych odkryć). Wiedzeni tym zapałem, wypierali muzułmanów z Półwyspu Iberyjskiego, walcząc z królestwem Maurów w Grenadzie, mimo że Maurowie wnieśli ogromny wkład w kulturę i gospodarkę Półwyspu Iberyjskiego.

Ta sama żarliwa pobożność doprowadziła ich też do prześladowania Żydów, choć i tu zbyt wyraźnie uwidacznia się czynnik ekonomiczny (społeczność żydowska w II połowie XV w. zajęła zbyt znaczącą pozycję w administracji i gospodarce obu królestw).

Złoty Wiek Hiszpanii

Hiszpania pod inspirującym przywództwem królowej Izabeli i króla Ferdynanda stała się najpotężniejszym, najbardziej podziwianym i rozwiniętym kulturowo krajem zachodniej Europy. W ciągu ponad stu lat po śmierci Izabeli wciąż rozkwitała tam bujnie sztuka i literatura, a okres ten przeszedł do historii jako Złoty Wiek Hiszpanii.



Ostatnie lata życia Izabeli nie należały do najszcześniejszych. Ferdynand mocno zaangażował się w sprawy włoskie, gdzie Aragonia rywalizowała z Francją. W 1497 roku zmarł jedyny syn i następca monarchów katolickich, książę Asturii Jan. Niedługo potem młodziutka wdowa po księciu, Małgorzata Habsburg urodziła martwą córkę. Po tych wydarzeniach Izabela nie przestała nosić żałoby i do końca swego życia ubierała się w czerń. Następczynią tronu została zatem, wydana za młodego króla Portugalii – Manuela, najstarsza z córek pary królewskiej – Izabela z Asturii. Rodziło to nadzieję na przyszłą, pełną unię królestw iberyjskich. Tym bardziej, że młoda Izabela urodziła w 1498 syna, Miguela da Paz. Jednak tuż po porodzie córka królowej zmarła.

Wkrótce też w Grenadzie zmarł dwuletni wnuk królów katolickich, grzebiąc tym samym nadzieje na unię z Portugalią. Wprawdzie za Manuela wydano jedną z młodszych córek królewskich, Marię, ale nie ona była następną w kolejce do tronu. Nową księżną Asturii została bowiem druga w kolejności córka Izabeli, Joanna. Wydana w 1496 roku za Filipa Pięknego z dynastii Habsburgów Joanna uznawana była za szaloną, gdyż takie wiadomości przekazywał z Flandrii sam mąż Joanny – Filip, któremu zależało na tym, aby zdobyć należny Joannie tron, a ją odsunąć od spraw państwowych. Izabela była niechętna swemu zięciowi i swym wychowywanym we Flandrii wnukom, które nie znały nawet hiszpańskiego. Dlatego w swym testamencie zapisała, by w przypadku odziedziczenia przez Joannę Kastylii rządy w kraju nadal sprawował Ferdynand.

Po powstaniu jakie wybuchło w Grenadzie w związku z nieprzestrzeganiem autonomii muzułmanów (1499) Izabela i Ferdynand zdecydowali się na całkowite złamanie warunków kapitulacji Grenady i na wygnanie lub chrystianizację muzułmanów w swych królestwach (1502). Był to spory cios dla dobrze rozwijającej się gospodarki królestw Hiszpanii. Na początku XVI wieku zdrowie Izabeli znacznie podupadło. Królowa zmarła na raka 26 listopada 1504 roku na zamku w Medina del Campo. Została pochowana, zgodnie ze swoim życzeniem w Grenadzie, gdzie jej wnuk Karol I wybudował później królewską kaplicę. Spoczywa tam obok swego męża Ferdynanda oraz córki Joanny i jej męża Filipa.

